

**Startnotitie voor de m.e.r.
Expo Haarlemmermeer**

31 mei 2006

**Startnotitie voor de m.e.r.
Expo Haarlemmermeer**

Verantwoording

Titel	Startnotitie voor de m.e.r. Expo Haarlemmermeer
Opdrachtgever	Libéma Exploitatie BV
Projectleider	Berto Meeuwissen
Auteur(s)	Marleen Schokker en Carola Hoogland-Karman
Projectnummer	4429626
Aantal pagina's	36 (exclusief bijlagen)
Datum	31 mei 2006
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Ruimte & Ondergrond
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon (0570) 69 99 11
Fax (0570) 69 96 66

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Milieueffectrapportage Expo Haarlemmermeer	9
1.1 Aanleiding milieueffectrapportage	9
1.2 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	10
1.3 De m.e.r.-procedure	11
1.4 Plan- en studiegebied	12
1.5 Leeswijzer	14
2 Het project en de relatie met andere besluiten	15
2.1 De voorgenomen activiteit	15
2.2 Onderbouwing van de voorgenomen activiteit	15
2.3 De relatie met andere besluiten	16
2.3.1 Mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan	16
2.3.2 Besluitvorming omtrent nieuwe invulling van het Floriadeterrein	18
2.3.3 M.e.r. en bestemmingsplan	19
2.3.4 Beleidskader en overige besluiten	19
3 Milieuaspecten in beeld	21
3.1 Aanpak onderzoek	21
3.2 Beschrijving huidige milieuruimte	21
3.3 Uitwerken integrale waardenkaart	25
3.4 In beeld brengen van milieugevolgen	25
4 Alternatieven	29
4.1 Methodiek alternatievenonderzoek	29
4.2 Alternatieven	30
4.2.1 Nulalternatief	30
4.2.2 Programmascenario's	30
4.2.3 Van programmascenario's naar programma-alternatieven	32
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	33
4.4 Voorkeursalternatief	34
Literatuurlijst	35

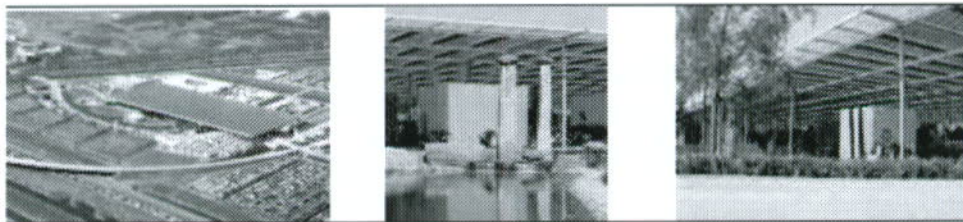
Bijlage(n)

1. Verklarende woordenlijst (4 pagina's)
2. Van toepassing zijnde artikelen vigerend bestemmingsplan (3 pagina's)
3. Stroomschema m.e.r. en artikel 19 Wro procedure

1 Milieueffectrapportage Expo Haarlemmermeer

Libéma Exploitatie bv staat voor de uitdaging om een nieuw gebruik te geven aan een deel van het Floriadeterrein in de gemeente Haarlemmermeer. Het gaat hierbij om 'Het Glazen Dak' en de terreinen met parkeerplaatsen daaromheen. De idee is om 'Het Glazen Dak' geschikt te maken als centrum voor beurzen en evenementen, Expo Haarlemmermeer genaamd. Zo'n type gebruik past niet binnen het bestaande bestemmingsplan, dat specifiek is gericht op de Floriade.

In theorie kunnen de beoogde activiteiten een aantal bezoekers aantrekken dat de grenzen voor m.e.r.-(beoordelings)plicht overschrijdt. In overleg met de gemeente Haarlemmermeer heeft Libéma Exploitatie bv besloten om direct de m.e.r.-procedure te doorlopen. Voor u ligt de startnotitie, het eerste op te stellen document in de m.e.r.-procedure.

Figuur 1.1 Floriadeterrein, locatie 'Het Glazen Dak'

1.1 Aanleiding milieueffectrapportage

Nadat de Floriade in oktober 2002 was afgelopen heeft de gemeente een aantal partijen uitgenodigd om de mogelijkheden te onderzoeken voor een nieuwe invulling van het Floriadeterrein. Een nieuwe functie waarborgt immers het behoud van Het Glazen Dak als karakteristiek gebouw, het milieuvriendelijke zonnedak en het omliggende terrein. Daarmee voorkomt het verloedering en verwildering.

De gemeente was op zoek naar een commerciële invulling waar marktruimte voor is en die passend is voor de locatie, gelet op de groene inrichting en de ligging ten opzichte van Schiphol, Haarlem en Hoofddorp. Daarnaast was een bijdrage aan de lokale werkgelegenheid van belang en was het wenselijk als de wijze van invulling dienstverlenend zou zijn aan het regionale bedrijfsleven en de bewoners van de gemeente en omstreken.

Tenslotte zou de permanente invulling ook moeten bijdragen aan een betere benutting van de gerealiseerde infrastructuur, zoals de provinciale Driemerenweg en de HOV-halte van de Zuidtangent.

Libéma is (samen met Dura Vermeer) door het College van Burgemeester en Wethouders uitgekozen als ontwikkelende partij voor de eindbestemming van dit Floriadeterrein.

De functiewijziging van 'Het Glazen Dak' die Libéma beoogt is 'Expo Haarlemmermeer', centrum voor beurzen en evenementen. Deze functiewijziging leidt tot een toename van bezoekers op jaarbasis naar het Floriadeterrein. Grootschalige bezoekersaantrekende activiteiten kunnen gepaard gaan met nadelige gevolgen voor het milieu. Voor dergelijke grootschalige projecten is de procedure van milieueffectrapportage in werking gesteld. Milieueffectrapportage (m.e.r.) is geregeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en enkele uitvoeringsbesluiten.

Het doel van m.e.r. is om het milieubelang een volwaardige rol te geven in besluiten over grootschalige projecten. Binnen m.e.r. is onderscheid aangebracht tussen m.e.r.-plichtige en m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten. Voor activiteiten die de drempelwaarde van m.e.r.-plicht overschrijden dient de volledige m.e.r.-procedure te worden doorlopen.

M.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten dienen beoordeeld te worden op een eventuele m.e.r.-plicht.

Voor de ontwikkeling als Expo Haarlemmermeer geldt de m.e.r.-beoordelingsplicht als op jaarbasis 250.000¹ bezoekers of meer worden verwacht. De drempelwaarde voor m.e.r.-plicht ligt bij 500.000² bezoekers op jaarbasis.

In 2004 is een eerste scan uitgevoerd naar het maximale mogelijke aantal bezoekers voor Expo Haarlemmermeer. Uit globale berekeningen blijkt dat in het gebouw en op de omliggende terreinen activiteiten mogelijk zijn waar meer bezoekers per jaar naar toe kunnen komen dan de m.e.r.-beoordelingsdrempel van 250.000 bezoekers [Arcadis, 2004]. Op basis van de beoogde programmering wordt een schatting van 400.000 tot 450.000 bezoekers zichtbaar. Mede gezien deze 'onbepaalde speelruimte', de gevoeligheid en de relatie met de omgeving hebben de initiatiefnemer en het bevoegd gezag gemeend om direct te starten met een volwaardige m.e.r.-procedure voor Expo Haarlemmermeer.

1.2 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Libéma Exploitatie BV is *initiatiefnemer* voor de doorontwikkeling van Het Glazen Dak tot Expo Haarlemmermeer. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het opstellen van de rapporten in de m.e.r.-procedure. Als initiatiefnemer stelt Libéma de startnotitie en het milieueffectrapport (MER) op.

¹ Conform Besluit m.e.r., Bijlage onderdeel C / 10.1

² Conform Besluit m.e.r., Bijlage onderdeel D / 10.1

De gemeente Haarlemmermeer legt in principe de ruimtelijke kaders vast voor het toekomstig gebruik van het gebied. Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlemmermeer treedt daarom in de m.e.r.-procedure op als *bevoegd gezag*. Het bevoegd gezag verzorgt de inspraak voor de m.e.r..

Bij haar besluitvorming gebruikt de gemeente het MER. Uit de motivatie van het uiteindelijke besluit moet blijken op welke wijze rekening is gehouden met de verwachte gevolgen voor het milieu en de in het MER voorgedragen maatregelen.

Na realisatie moet het bevoegd gezag de daadwerkelijke gevolgen voor het milieu evalueren.

1.3 De m.e.r.-procedure

De m.e.r.-procedure kent de volgende stappen:

- *Startnotitie*: het eerste op te stellen document in de m.e.r.-procedure is de startnotitie. Hierin geeft de initiatiefnemer aan wat zijn voornemen is en dat daartoe de procedure van m.e.r. wordt doorlopen. Ook wordt in de startnotitie globaal beschreven waarom deze activiteit noodzakelijk is, wat ermee wordt beoogd en welke milieueffecten verwacht kunnen worden
- *Inspraak en advies*: het bevoegde gezag legt de startnotitie ter inzage en stuurt deze voor advies naar een aantal instanties, waaronder de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage³. Deze commissie brengt binnen negen weken advies uit. Belangstellenden kunnen binnen zes weken door middel van een inspraakreactie aangeven welke milieuaspecten naar hun mening in het op te stellen milieueffectrapport (MER) aan de orde moeten komen
- *Richtlijnen*: op basis van de startnotitie, inspraakreacties en adviezen stelt het bevoegd gezag richtlijnen vast. De richtlijnen geven aan welke aspecten in het MER behandeld moeten worden en op welke manier dat moet gebeuren. Hierbij worden de wettelijke inhoudseisen voor een MER als uitgangspunt genomen
- *MER*: de initiatiefnemer stelt vervolgens het feitelijke MER op, waarin een antwoord wordt gegeven op de vragen uit de richtlijnen
- *Inspraak en advies*: als het MER is afgerond, maakt het bevoegd gezag dit bekend en wordt het MER gelijktijdig met het ruimtelijk plan voor de Expo Haarlemmermeer ter inzage gelegd. Er volgt weer een periode van inspraak en advies
- *Besluit en evaluatie*: het MER en de inspraakreacties / adviezen worden betrokken bij de besluitvorming over de voorgenomen activiteit, in dit geval het ruimtelijk plan dat het mogelijk maakt het Expo Haarlemmermeer als beurzen en evenementen complex te exploiteren. Tot slot is er op basis van de m.e.r.-regeling de verplichting te evalueren of de verwachtingen uit het MER kloppen. Als dit niet het geval is kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen

³ De Commissie voor de m.e.r. is een, bij wet geregeld, onafhankelijk orgaan van deskundigen die, middels het geven van adviezen aan het bevoegd gezag, toezicht houdt op de objectiviteit en de kwaliteit van het MER. In de m.e.r.-procedure geeft zij advies ten aanzien van de richtlijnen en de toetsing van het MER

De startnotitie voor ontwikkeling van Expocenter Haarlemmermeer

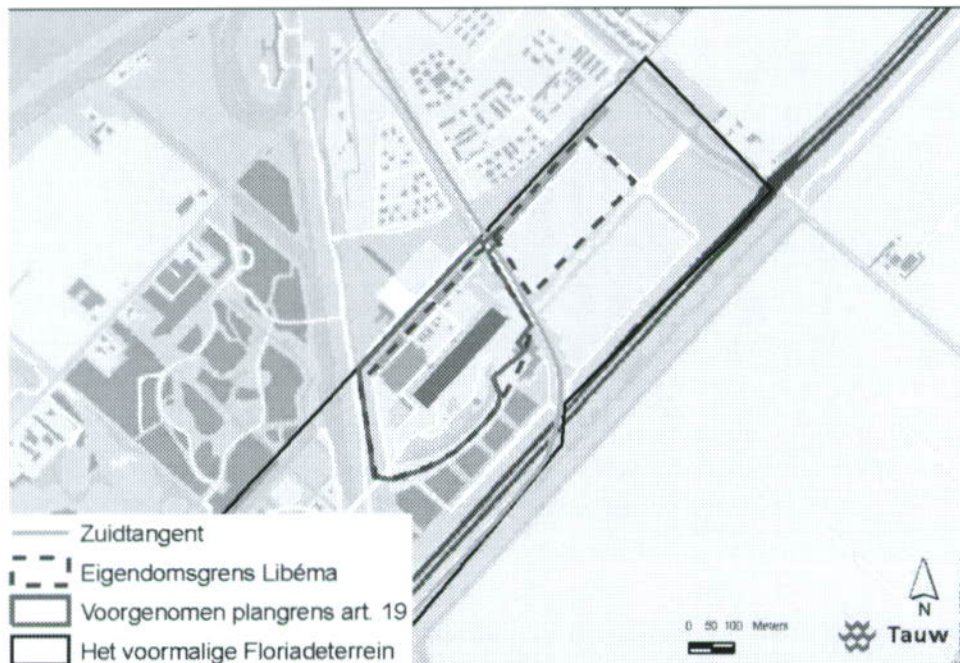
Met de nu voorliggende startnotitie wil de gemeente Haarlemmermeer u informeren over de start van de m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan Floriadeterrein Haarlemmermeer. Centraal staat de manier waarop de initiatiefnemer voorstelt straks het MER op te stellen. Iedereen wordt uitgenodigd hierover zijn of haar mening te geven en aan te geven welke milieuaspecten in het MER aan de orde moeten komen.

Uw reactie kunt u sturen naar:

Gemeente Haarlemmermeer
t.a.v. de heer H.G. Rolleman
Postbus 147
2130 AC Hoofddorp

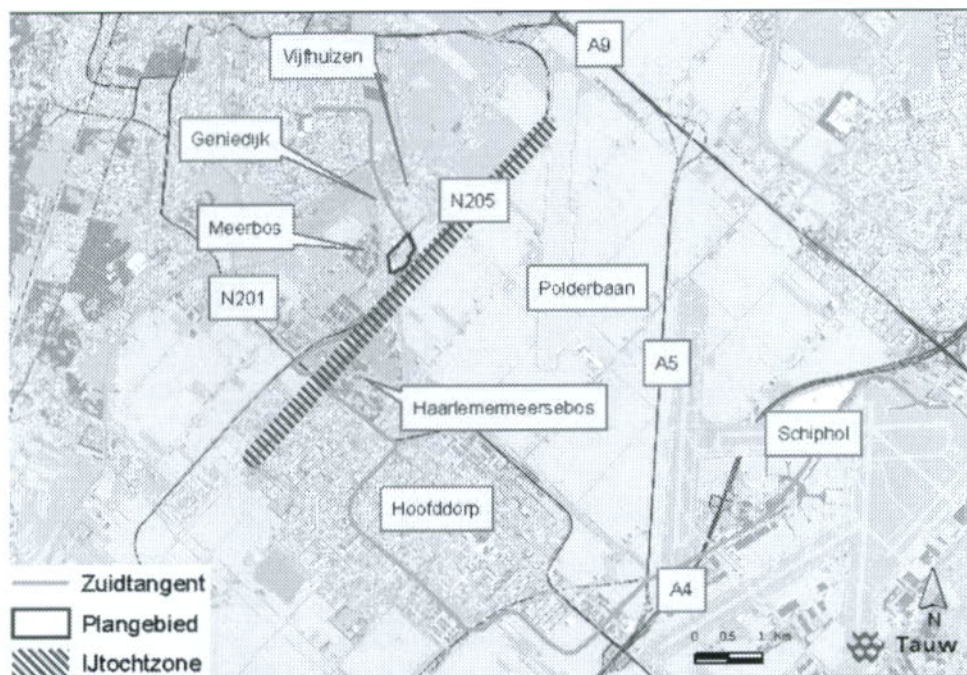
1.4 Plan- en studiegebied

Binnen de m.e.r.-procedure wordt onderscheid gemaakt tussen plan- en studiegebied. Het *plangebied* is het gebied waarvoor de gemeente een artikel 19 procedure start. Dit betreft Het Glazen Dak en de daaromheen gelegen parkinrichting. In onderstaand figuur is dit gebied aangegeven als 'voorgenomen plangrens gemeente'. Daarnaast zijn de eigendomsgrenzen van Libéma ingetekend. Het eigendom van Libéma omvat het voorgenomen plangebied van de gemeente én het parkeerterrein aan de noordzijde. Op de kaart is ook het gehele Floriadeterrein weergegeven met de zwarte omkadering.

Figuur 1.2 Het plangebied Expo Haarlemmermeer

Het *studiegebied* is het gebied waarbinnen effecten van de voorgenomen activiteit worden verwacht. Dit betekent dat het studiegebied per milieuaspect verschillend is. Zo kunnen uitstralingseffecten van Expo Haarlemmermeer voor geluid verder reiken dan de te verwachten effecten op het gebied van bijvoorbeeld bodem. De omvang van het studiegebied kan niet bij voorbaat worden aangegeven en is afhankelijk van de reikwijdte van de milieueffecten die uit het onderzoek blijkt.

Figuur 1.3 De omgeving van het plangebied

1.5 Leeswijzer

Na de inleiding in dit eerste hoofdstuk wordt in het tweede hoofdstuk de m.e.r.-procedure nader toegelicht. Tevens vindt hier een toelichting op het project en bijbehorende besluiten plaats. Het feitelijke m.e.r.-onderzoek komt aan bod in hoofdstuk 3. Tot slot wordt inzicht gegeven in de alternatievenuitwerking in hoofdstuk 4.

2 Het project en de relatie met andere besluiten

In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen activiteit beschreven. Daarnaast wordt de voorgenomen activiteit onderbouwd: waarom wil Libéma Exploitatie BV beurzen en evenementen organiseren op het voormalige Floriadeterrein en waarom wil de gemeente Haarlemmermeer dat het terrein een nieuwe bestemming krijgt? Vervolgens zijn in paragraaf 2.3 mogelijke programma's toegelicht. In de laatste paragraaf komt de relatie met andere besluiten aan bod.

2.1 De voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit is het organiseren van beurzen, evenementen (waaronder bedrijfspresentaties en bedrijfsfeesten) en congressen in en rond Het Glazen Dak. Bij de planontwikkeling is de huidige opzet van Het Glazen Dak in relatie met de omliggende parkstructuur als uitgangspunt genomen. De unieke opzet, waarin gebouw en landschap visueel en logistiek op elkaar aansluiten, biedt mogelijkheden voor manifestaties waarvoor behoefte is aan zowel binnen- als buitenruimte. Beurzen en evenementen in dit segment zijn deels profit en deels non profit. Voorbeelden van de middelgrote evenementen die Libéma Exploitatie BV gaat organiseren zijn TuinIdee (groenbeurs) en Destination Down Under (lifestylebeurs thema Australië).

Om de voorgenomen activiteit te realiseren zijn beperkte aanpassingen nodig aan het huidige gebouw en het omliggende gebied. Daarnaast is enige aanpassing van het parkeerterrein en de langzaam verkeersvoorzieningen nodig. In het MER worden de aanpassingen met mogelijke milieugevolgen uitgewerkt.

Het terrein is reeds ingericht en ook het gebouw en bijbehorende voorzieningen (grotendeels) aanwezig. Er hoeft een beperkt aantal bouwwerkzaamheden uitgevoerd te worden, waardoor de aanpassing tot Expo weinig overlast met zich meebrengt. De (milieu)gevolgen van de bestemming hangen voornamelijk af van de gebruikfase en daarmee van het programma waarmee Expo Haarlemmermeer geëxploiteerd wordt.

2.2 Onderbouwing van de voorgenomen activiteit

De door Libéma voorgestelde beurzen-, evenementen- en congresaccommodatie draagt bij aan het voorzieningenniveau van de gemeente Haarlemmermeer. Het betreft een belangrijke economische activiteit die economische omzet in de regio en werkgelegenheid genereert. Bovendien zorgt Expo Haarlemmermeer voor aanbod van zowel dienstverlening aan het bedrijfsleven als vrijetijdsbesteding en educatie voor inwoners van de gemeente en de regio.

Ook voor Libéma heeft de ontwikkeling van Het Glazen Dak tot beurzen-, evenementen- en congresaccommodatie belang. Het organiseren van beurzen en evenementen is één van de kernactiviteiten van het bedrijf. Vanwege de ligging bij Schiphol is de locatie van Het Glazen Dak bij uitstek geschikt voor evenementen van een internationaal kaliber, zoals internationale bedrijfsbeurzen en -ontmoetingen.

2.3 De relatie met andere besluiten

2.3.1 Mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan⁴ zijn zowel tijdelijke als definitieve vormen van grondgebruik vastgelegd. Het tijdelijke gebruik van terreinen voor 'Floriade Haarlemmermeer 2002' is met ingang van 1 juli 2003 verlopen. Dit tijdelijke gebruik stond omschreven als 'Expositiedoeleinden'.

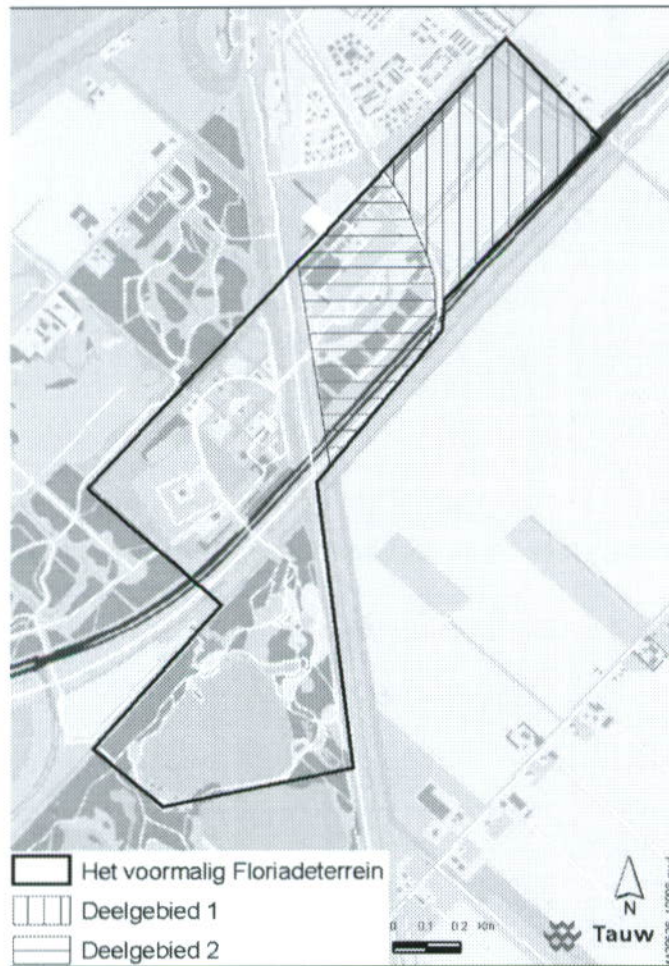
In dit zelfde bestemmingsplan is het terrein waarop het Glazen Dak (en de omliggende parkeerterreinen) is gelegen aangeduid als recreatieve eindbestemming. Voor de in het bestemmingsplan opgenomen recreatieve eindbestemmingen is de inrichting van het bestemmingsvlak in hoofdlijnen bepaald. Voor deze vlakken is een globale eindbestemmingsregeling gekozen. Hierbij worden (op hoofdlijnen) de doeleinden van het gebruik van de gronden omschreven in de 'doeleindenomschrijving' van de voorschriften.

Specifiek voor de ontwikkeling van Expo Haarlemmermeer is hierbij een tweetal deelgebieden van belang:

- Deelgebied 1: vanaf de Vijfhuizerweg tot aan de Zuidtangent
- Deelgebied 2: tussen de Zuidtangent en de Geniedijk

⁴ Bestemmingsplan Staatsbos Floriade, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland op 1 juni 1999

Figuur 2.1 Deelgebieden bestemmingsplan Staatsbos Floriade

De bestemmingsregeling Recreatieve Doeleinden III (= eindbestemming Floriade) laat volgens het vigerende plan toe:

In deelgebied 1 een minder intensief ingerichte buffer tussen Vijfhuizen en de bebouwing aan de Vijfhuizerweg en een meer intensief ingericht deelgebied 2. Met name deelgebied 1 zal een bosachtige inrichting krijgen. Bij de inrichting van deelgebied 1 wordt gedacht aan recreatie in een overwegend groene omgeving (bebouwingspercentage maximaal 5 %). In deelgebied 2 (met een bebouwingspercentage van 20 %) wordt het mogelijk gemaakt diverse vormen van voorzieningen ten behoeve van de intensieve recreatie te realiseren.

Gedacht kan worden aan:

- *Sportvoorzieningen, sportcomplexen en dergelijke*
- *Speelvoorzieningen*
- *Attracties met bijbehorende gebouwde voorzieningen*
- *Horecavoorzieningen*
- *Landgoederen, wonen / werken*
- *Educatieve voorzieningen*
- *Verblijfsrecreatieve accommodaties waaronder mede wordt begrepen hotels, seizoenwoonverblijven, campings en recreatiecentra*

Bij het ontwerpen van de inrichting van de recreatieve eindbestemmingen worden groen en water als integrerende factoren beschouwd.

In bijlage 2 zijn de op de deelgebieden 1 en 2 van toepassing zijnde artikelen in het vigerende bestemmingsplan weergegeven.

2.3.2 Besluitvorming omtrent nieuwe invulling van het Floriadeterrein

In 2002 heeft de gemeente Haarlemmermeer een prijsvraag uitgeschreven voor een nieuwe invulling van het Floriadeterrein. Het College van Burgemeester en Wethouders heeft op 11 juni 2002 het Toetsingskader Eindbestemming Floriade vastgesteld, waarmee de contouren voor de ontwikkeling van het terrein worden aangegeven. Vervolgens is Libéma geselecteerd voor de uitwerking van een masterplan, dat in september 2003 door de raadscommissie is vastgesteld. In november 2005 heeft het College van Burgemeester en Wethouders besloten dat het gebied rond Het Glazen Dak de bestemming 'beurzen en evenementen' krijgt, om dit juridisch-planologisch vast te leggen wordt een bestemmingsplanwijziging in gang gezet.

Voor de ontwikkeling van het Glazen Dak heeft de gemeente in een nota ruimtelijke randvoorwaarden opgesteld. Doel van deze randvoorwaarden is om kaders te stellen voor de inpassing van de nieuwe functie in het recreatiegebied aan de ene kant en Stellinghof aan de andere kant.

De belangrijkste randvoorwaarden betreffen:

- Handhaven van kwaliteit en uitstraling van het gebouw
- Handhaven van (groene) kwaliteit en uitstraling van de buitenruimte
- Goede aansluiting op de omgeving, zowel verkeerstechnisch als voor recreatieve routes

Het toekomstige gebruik voor die delen van het voormalige Floriade-terrein die buiten het initiatief vallen van Libéma, is nog niet uitgekristalliseerd. Daarom heeft gemeente Haarlemmermeer er voor gekozen de ontwikkeling van Libéma afzonderlijk vast te stellen via een vrijstellingsprocedure conform artikel 19 Wro. In een veel latere fase wordt een overkoepelend bestemmingsplan voor het hele voormalig Floriade-terrein opgesteld.

2.3.3 M.e.r. en bestemmingsplan

De m.e.r.-procedure (en het uiteindelijke MER-rapport) is gekoppeld aan het ruimtelijke besluit dat de voorgenomen activiteit mogelijk maakt. Zoals aangegeven zal de ontwikkeling van Expo Haarlemmermeer via een artikel 19 procedure worden geregeld en is Libéma verzocht daarvoor een onderbouwend MER op te stellen.

Dit houdt in dat de m.e.r. gekoppeld wordt aan de artikel 19 procedure, en dat het volledige programma voor de overige delen van het Floriadeterrein in dit onderzoek wordt beschouwd als zijnde 'autonome ontwikkeling'. Een autonome ontwikkeling is een ontwikkeling die ook plaatsvindt als de aanpassing van Het Glazen Dak tot Expo Haarlemmermeer niet doorgaat. De milieugevolgen hiervan worden meegenomen in het onderzoek.

Uit de motivatie van het uiteindelijke besluit (artikel 19 Wro) moet blijken op welke wijze rekening is gehouden met de verwachte gevolgen voor het milieu en de in het MER voorgedragen maatregelen. In dit geval wordt de m.e.r. gekoppeld aan een artikel 19 procedure, in bijlage 3 is deze koppeling van de m.e.r.-procedure aan de artikel 19 procedure schematisch weergegeven.

2.3.4 Beleidskader en overige besluiten

In het vigerende beleid worden kaders gegeven waarbinnen ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Bij planvorming dient rekening gehouden te worden met het vigerende beleid op verschillende schaalniveaus. In onderstaande tabel is aangegeven welk beleid relevant is binnen de m.e.r.-procedure voor Expo Haarlemmermeer. Hierbij is het doel van het beleid weergegeven, evenals de relevantie voor het uiteindelijke MER.

Tabel 2.1 Relevant beleid

Beleid	Doel beleid	Relevantie voor het MER
Nationaal en regionaal		
Nota Ruimte	Op nationaal schaalniveau richting geven aan ruimtelijke ontwikkelingen	Ontwikkeling passend binnen ruimtelijke structuur, inpassing binnen EHS
Nota Belvedere	Bescherming gebieden van cultuurhistorische waarde	Nieuwe Hollandse Waterlinie
Streekplan Noord-Holland Zuid	Op provinciaal schaalniveau richting geven aan ruimtelijke ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • PEHS • Realisatie Blauw-Groen casco • Soortenbescherming en gebiedsbescherming Vogel- en Habitatrichtlijngebieden
Luchthavenindelingsbesluit	Aangeven beperkingen voor ontwikkelingen rondom Schiphol	<ul style="list-style-type: none"> • Geen ontwikkelingen met vogelaantrekkende werking toegestaan • Een hoogtebeperking voor bebouwing van 30 - 45 m (hellend vlak)
Gemeentelijk		
Natuur Ontsnippert	Ontwikkeling van een duurzaam ecologisch raamwerk	<ul style="list-style-type: none"> • Geen doorsnijding van ecologisch raamwerk
Milieubeleidsvisie	Richting geven aan het milieubeleid van de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Streefbeelden voor de verschillende milieuaspecten • Handvaten m.b.t. duurzaamheid
Milieukansenkaart	Ruimtelijke ontwikkelingen zodanig vormgeven dat ze bijdragen aan de versterking van de duurzaamheid en het leefmilieu	Geeft kansen weer op het gebied van water, groen, leefmilieu en verkeer
Groenstructuurplan	Ontwikkelingsrichting groenstructuur	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling IJtochtzone tot bosstruweel
Energiebeleidsplan 2004 - 2007	Nadere uitwerking milieubeleidsvisie op het gebied van energie	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik duurzame energie • Gebruik duurzame mobiliteit (HOV) • Trias energetica is leidend

In het MER wordt tevens een doorkijk gegeven naar besluiten die na vaststelling van de vrijstelling van het ruimtelijk plan genomen moeten worden. Het gaat hierbij om ontheffingen en vergunningen, waar mogelijk wordt in het MER informatie gegeven die voor de ontheffing- en vergunningverlening (als bijvoorbeeld de Wm-vergunning) noodzakelijk is.

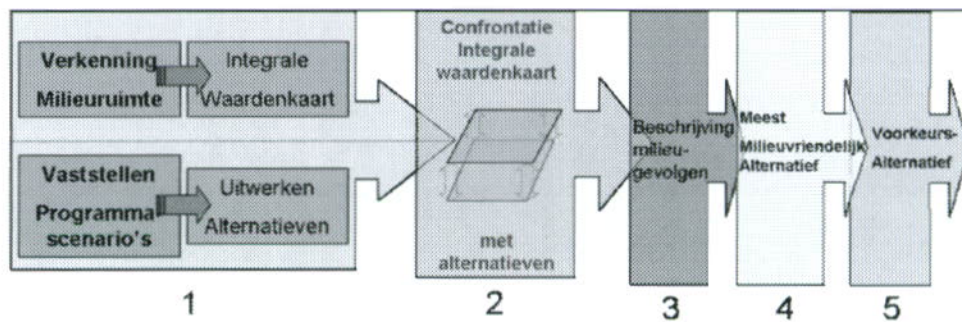
3 Milieuaspecten in beeld

Centrale doelstelling van milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in besluitvormingstrajecten. Daartoe zullen de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit systematisch in kaart worden gebracht.

Eerst wordt de huidige toestand en autonome ontwikkeling van het milieu beschreven en worden kansen en bedreigingen benoemd. Mede op basis hiervan is in te schatten welke milieugevolgen te verwachten zijn en op welke milieuaspecten de m.e.r. gefocust moet worden.

3.1 Aanpak onderzoek

Het is belangrijk om de m.e.r. te richten op die milieuaspecten die het meest van belang zijn. Het onderzoek richt zich dan ook op die milieuaspecten waar milieuwinst geboekt kan worden en daar waar juist negatieve effecten als gevolg van realisatie van de voorgenomen activiteit te verwachten zijn. De aanpak van dit onderzoek wordt in onderstaande figuur op hoofdlijnen weergegeven. Er wordt gekeken naar zowel gevolgen van activiteiten rond het plangebied op (bezoekers van) Expo Haarlemmermeer als de effecten van de Expo op de omgeving. De stappen in het schema worden in de vervolparagrafen nader toegelicht.

Figuur 3.1 Plan van aanpak m.e.r. op hoofdlijnen

3.2 Beschrijving huidige milieuruimte

De milieuaspecten worden vanuit twee perspectieven gezien: enerzijds is inzicht nodig in de beperkingen die activiteiten en functies rond het plangebied geven voor de invulling van het programma voor het Expo Haarlemmermeer. Daarnaast dient gekeken te worden wat de huidige milieugebruiksruimte van het Floriadeterrein is.

Huidige (milieu)gebruiksruimte Floriadeterrein

Momenteel wordt Het Glazen Dak beperkt gebruikt, binnen de kaders die het vigerende bestemmingsplan geeft. De overige delen van het Floriadeterrein zijn in gebruik als recreatiegebied. Deze maken deel uit van het Haarlemmermeerse Bos en de Groene Weelde waar wordt gewandeld, gefietst, gesurft, gevestigd, et cetera. Na afloop van de Floriade zijn fraaie tuinen, Bigspotters Hill en een speelbos gehandhaafd. Ook het bijzondere Haarlemmermeer Paviljoen, aan de westelijke oever van de waterplas, blijft voor bezoekers te bewonderen. Daarnaast wordt een aantal evenementen gehouden, zoals Mysteryland, een dancefestival dat jaarlijks gedurende één dag circa 50.000 bezoekers trekt. Ten noorden van het Floriadeterrein wordt momenteel een woningbouwlocatie ontwikkeld. Daarnaast worden op het terrein zelf seniorenwoningen gebouwd.

Milieuruimte van buiten naar binnen

Leefomgevingskwaliteit

Geluid en trillingen

Lucht-, weg- en railverkeer zijn in het plangebied en omgeving veroorzakers van geluid en trillingen. Het luchtverkeer vanaf Schiphol zorgt hier voor het grootste deel van de geluidhinder. Het wegverkeer heeft maar een beperkte invloed op het gebied, hoewel het geluid van de weg wel als hinderlijk wordt ervaren. De effecten van een belangrijke treinverbinding (die tussen Amsterdam en Leiden) worden afgeschermd door ligging van de kern van Hoofddorp tussen de rails en het plangebied.

Lucht

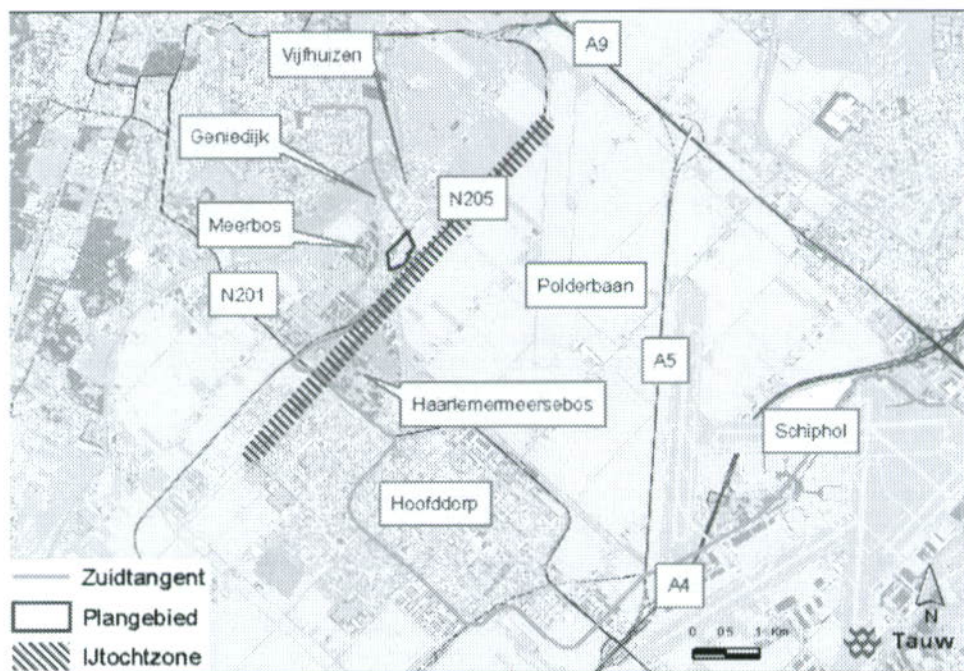
Dominante aspecten die invloed hebben op de luchtkwaliteit zijn hier het weg- en luchtverkeer en de landbouw in de omgeving.

Voor de stankoverlast van Schiphol ligt het Floriadeterrein relatief gunstig. Door het ontbreken van intensieve veehouderij in ieder geval in de toenmalige situatie, en daarmee een beperkte ammoniakemissie, is stankoverlast als gevolg van landbouw waarschijnlijk te verwaarlozen.

Het interlokale wegverkeer zorgt hier voor vier keer zo veel emissie als afkomstig van Schiphol. Vervuiling doet zich echter alleen voor nabij de wegen. Het voormalige Floriadeterrein ligt op voldoende afstand van deze wegen (minimaal 50 m).

Specifieke aandacht voor Schiphol

Het plangebied valt buiten de 20Ke contour van Schiphol. Het vormt eveneens geen aandachtsgebied met betrekking tot externe veiligheid [RIVM, 2005]. Een enkele keer zal in het plangebied een kerosinegeur waarneembaar zijn, maar dat is beperkt. Het plangebied ligt op circa 7 km afstand van het centrum van Schiphol, geurmetingen hebben uitgewezen dat de geur van kerosine op ongeveer 6 km afstand merkbaar is, in de toekomst 8 - 10 km. Gezien de overheersende windrichting in Nederland heeft het voormalige Floriadeterrein een gunstige ligging en blijft de overlast beperkt.

Figuur 3.2 Omgeving van het plangebied

Verkeer en vervoer

Belangrijke lokale (en drukke) wegen in de omgeving zijn N201 en de N205. Met name de N205 kent een zware verkeersbelasting.

Belangrijke rijkswegen in de omgeving zijn de A4 en A9. Ondanks de verbinding van de A5 tussen de A4 en de A9, is de verkeersdruk op deze wegen waarschijnlijk niet afgenomen.

Ondergrond

De Haarlemmermeerpolder ligt laag ten opzichte van haar omgeving. Dit is een belangrijk gegeven voor de bodemkundige, waterhuishoudkundige en geohydrologische aspecten van het gebied. Ten noorden van het voormalig Floriadeterrein ligt een akkerbouwgebied, ten zuidwesten het Haarlemmermeerse Bos. Het gebied tussen de Geniedijk en Vijfhuizen maakt deel uit van de groenzone binnen het kader van het uitwerkingsplan Mainport en Groen.

In de bodem, het grondwater en voorkomend slib doen zich beperkte overschrijdingen voor, geen ernstige zaken. Intensievere veeteelt in de omgeving kan invloed hebben gehad op de bodem kwaliteit. Indien er geen bodembemesting meer plaats vindt wordt de kwaliteit van de bodem met name bepaald door de kwaliteit van de neerslag. De waterkwaliteit wordt gekenmerkt als licht brak polderwater en vormt daarmee geen goede basis voor natuur.

Natuur

Het voormalige Floriadeterrein valt binnen de IJ-tochtzone. In het groenstructuurplan is aangegeven, dat de IJ-tochtzone zich moet ontwikkelen als bosstruweel dat zich voortzet in het Haarlemmermeerse Bos en het staatsbos (Meerbos). De grootschalige infrastructuur in dit gebied zorgt voor versnippering van de gebieden met natuurwaarden.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De Haarlemmermeerpolder is een droogmakerij met een visueel duidelijke eenheid. De Geniedijk is onderdeel van de vroegere Stelling van Amsterdam.

De omgeving van het gebied heeft een grootschalig open karakter. Het gebied van voormalige oeverlanden (noordwesten) wordt gekenmerkt door kleinschalig landschap met onregelmatige verkaveling en bebouwing.

Circa 3 km ten zuiden van het voormalige Floriadeterrein bevindt zich een vindplaats van uit het Neolithicum. Waarschijnlijk bevinden zich nog meer archeologische waarden in het gebied (lees: Haarlemmermeerpolder) door mogelijke voormalige permanente bewoning op de strandwallen en de exploitatie van tijdelijke bronnen in het voormalig wadgebied.

Relevante autonome ontwikkelingen

Zoals eerder aangegeven is in het vigerende bestemmingsplan inzicht gegeven in de tijdelijke en eindbestemming van bestemmingsplanvlakken. Na afloop van de Floriade is het Haarlemmermeerse Bos hersteld tot openbaar recreatiegebied. In dit recreatiegebied zal jaarlijks het festival Mysteryland blijven plaatsvinden. Langs de IJtocht en ten noorden van de Zuidtangent (ter hoogte van het aquaduct) worden groengebieden ontwikkeld, minder geschikt voor recreatieve doeleinden.

Deze gebieden mogen op basis van vigerend bestemmingsplan niet bebouwd worden. Er zal een ecologische noord-zuidverbinding ten zuiden van de Geniedijk (met name aan de oostoever van de bestaande IJtocht) gerealiseerd worden.

Bij de inrichting van het Floriadeterrein is destijds uitgegaan van het zoveel mogelijk hergebruiken van bouwwerken en werken die voor de Floriade zijn gerealiseerd.

Tenminste is gehandhaafd: de coupure in de Geniedijk ter plaatse van de Floriade-as, de Floriade-as zelf, het terraduct en Big Spotters Hill. Op dit moment wordt nagedacht over de eindbestemming van Big Spotters Hill.

3.3 Uitwerken integrale waardenkaart

Op basis van de bepaling van de milieuruimte wordt in het MER een integrale waardenkaart uitgewerkt. Deze kaart biedt inzicht in alle waarden van het gebied, de aanwezige kansen / potenties voor ontwikkeling maar tegelijkertijd ook bedreigingen als gevolg van aanwezige gevoeligheden in het plangebied en omgeving.

De integrale waardenkaart biedt het afwegingskader voor de in het MER te onderzoeken alternatieven. Specifiek in hoofdstuk 4 wordt stilgestaan bij de totstandkoming van de alternatieven in het MER.

3.4 In beeld brengen van milieugevolgen

Door confrontatie van de integrale waardenkaarten met de scenario's (alternatieven voor inrichting) ontstaat inzicht in de milieueffecten van herontwikkeling van 'Het Glazen Dak'. Hiermee wordt bijvoorbeeld eventuele te verwachten geluidsoverlast inzichtelijk gemaakt. De effecten worden in het milieueffectrapport beschreven en op de zogenaamde 'effectkaarten' in beeld gebracht.

Toetsingskader

De criteria aan de hand waarvan de milieugevolgen inzichtelijk worden gemaakt, staan vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Beoordelingscriteria m.e.r. Expo Haarlemmermeer

Aspect	Criterium = invloed op:	Effectbepaling
Verkeer	• Verkeersbelasting wegenet (verkeersintensiteiten)	• Kwalitatief, kwantitatief
	• Verkeersveiligheid	• Kwalitatief
	• Parkeren	• Kwalitatief, kwantitatief
Leefbaarheid (voor omwonenden en recreanten)	• Geluidhinder	• Kwalitatief, kwantitatief
	• Luchtkwaliteit	• Kwalitatief, kwantitatief
	• Lichthinder	• Kwalitatief
Ondergrond	• Aardkundige waarden	• Kwalitatief
	• Aanwezige verontreinigingen	• Kwalitatief
	• Opbouw watersysteem	• Kwalitatief
Natuur	• Areaalaantasting	• Kwalitatief, kwantitatief, ruimtelijk
	• Verstoring door geluid en licht	• Kwalitatief, kwantitatief, ruimtelijk
	• Versnippering	• Kwalitatief, kwantitatief, ruimtelijk
Landschap en beleving	• Landschappelijke kenmerken / eenheden	• Kwalitatief
	• Recreatieve routes	• Kwalitatief, kwantitatief, ruimtelijk
Cultuurhistorie en archeologie	• Cultuurhistorische waarden	• Kwalitatief
	• Archeologische waarden	• Kwalitatief
	• Monumenten	• Kwalitatief, kwantitatief, ruimtelijk
Duurzaamheid	• Energieverbruik	• Kwalitatief

Zoals ook blijkt uit de laatste kolom van tabel 3.1 staat ruimtelijke informatie centraal in deze beoordeling. Waar mogelijk zal de kwalitatieve effectbepaling mede gebaseerd worden op de beschikbare informatie uit kwantitatieve studies.

Beoordeling

Voor de beoordeling wordt, binnen de mogelijkheden van een overwegend kwalitatieve beoordeling, gebruik gemaakt van een vijfpuntschaal. Tabel 3.2 toont de schaalverdeling.

Tabel 3.2 Beoordelingsschaal m.e.r. Expo Haarlemmermeer

Beoordeling	Vertaling
++	Aantoonbaar positief effect
+	Mogelijk positief effect
0	Neutraal, geen effecten te verwachten
-	Mogelijk negatief effect
--	Aantoonbaar negatief effect

Kenmerk R002-4429626MSO-nva-V02-NL

---

4 Alternatieven

In het MER wordt een aantal alternatieven tegen elkaar afgewogen. Uitgangspunt hierbij is dat Het Glazen Dak en de omliggende terreinen gebruikt gaan worden als een beurzen- en evenementenaccommodatie, Expo Haarlemmermeer. De alternatieven verschillen met name van elkaar in het programma dat in Expo Haarlemmermeer wordt gerealiseerd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de methodiek van het alternatievenonderzoek en de totstandkoming van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) en het voorkeursalternatief (VKA).

4.1 Methodiek alternatievenonderzoek

Omdat het gebruik van Expo Haarlemmermeer per jaar variabel zal zijn, worden voor deze m.e.r. verschillende programmascenario's onderzocht. Deze programmascenario's passen binnen het ambitieniveau dat Libéma Exploitatie BV hanteert voor deze locatie. De scenario's zijn op die manier opgezet, dat ze samen een goed beeld geven van de bandbreedte in milieueffecten die bij de exploitatie te verwachten zijn.

Vanuit de programmascenario's, zoals in dit hoofdstuk beschreven, wordt in de m.e.r. verkend wat dit betekent voor de openingstijden, op- en afbouw, de wijze waarop bezoekers, exploitanten en medewerkers komen, gaan en parkeren en de emissies van geluid en andere overlast die optreden. De combinatie van een programma met deze bijbehorende bedrijfsvoering zien wij als een alternatief.

Van deze alternatieven worden in de m.e.r. de milieueffecten bepaald met behulp van de milieukaart en beschrijving van de kansen en bedreigingen. Vervolgens wordt door specialisten in overleg met Libéma het MMA opgesteld. Het overleg met Libéma moet waarborgen dat het MMA een reëel alternatief is.

Op grond van het MMA zal Libéma uitwerken hoe zij Expo Haarlemmermeer wil gaan exploiteren. Dit zien wij als het voorkeursalternatief, dat in het MER wordt beschreven. Libéma zal het MER, inclusief haar voorkeursalternatief voor exploitatie aanbieden aan gemeente Haarlemmermeer ter verwerking in de vrijstellingsprocedure artikel 19 Wro.

In overleg tussen gemeente Haarlemmermeer en Libéma stelt de gemeente een (ontwerp)besluit op. Dit gebeurt op basis van de beschrijving van het voorkeuralternatief en de overige informatie in het MER die Libéma aan de gemeente levert en de afweging die de gemeente daarover maakt in haar plan.

4.2 Alternatieven

4.2.1 Nulalternatief

Het nulalternatief is het alternatief, waarbij het voornemen (hier: een beurzen- en evenementenaccommodatie) wordt vormgegeven zonder dat sprake is van een groot (m.e.r.-plichtig) project en daarbij behorende besluitvorming.

Libéma en gemeente Haarlemmermeer hebben geconstateerd dat exploitatie van Expo Haarlemmermeer binnen de huidige bestemmingsplanrandvoorwaarden niet mogelijk is, zeker niet conform de prijsvraaginzending, op basis waarvan de gemeente Libéma heeft geselecteerd [Libéma, 2003]. Het realiseren van een vergelijkbare voorziening elders is voor Libéma niet mogelijk, omdat zij geen accommodatie heeft. Afgezien daarvan vraagt dit een vergelijkbare besluitvorming. Het nulalternatief is dus voor de initiatiefnemer geen realistisch alternatief. Wel dient het als referentie voor de beoordeling van de effecten die van Expo Haarlemmermeer te verwachten zijn.

4.2.2 Programmascenario's

Basis voor programmascenario's

Om te kunnen inspelen op de ontwikkelingen in de markt, kan Libéma zich nu niet vastleggen op specifieke soorten evenementen. Om deze reden wordt in de m.e.r. een globaal programma aangehouden en wordt dit toegespitst op het aantal evenementen en het bezoekersaantal daarbij.

Voor een bedrijfseconomisch stabiele invulling van Expo Haarlemmermeer conform de uitstraling, zoals geschetst in het 'Wensbeeld Floriade', zijn tenminste 25 tot 30 reguliere evenementen noodzakelijk, waarvan het merendeel enkele aaneengesloten dagen omvat. Daarnaast zijn twee tot drie bijzondere evenementen noodzakelijk. Deze bijzondere evenementen onderscheiden zich van de reguliere evenementen door hun schaal, duur en/of opzet. Libéma denkt aan één- of tweedaagse zeer bezoekersintensieve evenementen en/of acht- tot tiendaagse evenementen met per dag bezoekersaantallen, die minder extreem zijn, maar boven de aantallen bij de reguliere evenementen liggen. De bijzondere evenementen zullen op het hele terrein rond 'Het Glazen Dak' plaatsvinden, en ook gebruikmaken van aangrenzende delen van het voormalige Floriadeterrein. Naar verwachting zullen ze tevens een geluidsontheffing behoeven. De nadruk van de activiteiten ligt op het zomerhalfjaar in verband met de slechte warmte-isolatie van Het Glazen Dak.

Zowel de reguliere als de bijzondere evenementen variëren van business-to-business en consumentenbeurzen tot seminars, bedrijfspresentaties en bedrijfsfeesten. Eerder zijn ook concerten en danceparty's genoemd als mogelijke programmaonderdelen, maar deze ziet Libéma als 'niet haalbaar' op deze locatie en vallen dus buiten alle programmascenario's.

Om in de beurzenmarkt als een volwaardige locatie te kunnen worden aangezien, moet er een mogelijkheid zijn tot zakelijke, maar ook particuliere verkoop van goederen vanuit de presentaties op de beurs. Dit houdt in dat in het basisprogramma is uitgegaan van toestemming voor beursgebonden groot- en detailhandel.

De activiteiten op andere onderdelen van het voormalige Floriadeterrein (afgezien van de bijzondere evenementen) vallen buiten de reikwijdte van de initiatiefnemer en dus buiten de strekking van deze m.e.r.. Dit geldt naar de mening van Libéma ook voor het incidenteel ondersteunen van evenementen op deze andere delen, omdat de primaire programmering buiten de initiatiefnemer om plaatsvindt en de ondersteuning niet leidt tot extra bezoekers. Bijvoorbeeld: het maakt voor het bezoekersaantal niet uit of Mysteryland haar catering uitvoert in een te plaatsen tent ergens op het terrein, of in Het Glazen Dak.

Zakelijk programma

In dit programma ligt de nadruk op de business-to-business markt. Dit betekent dat er voornamelijk business-to-business beurzen, seminars, bedrijfspresentaties, bedrijfsfeesten en (deels internationale) bedrijfsontmoetingen zullen plaatsvinden. Naar verwachting zullen dit voor circa 70 % bijeenkomsten zijn binnen de grootregionale tot nationale markt, voor 20 % binnen de internationale markt en circa 10 % binnen de lokale markt. Bij dit programma vindt op een beperkt deel van de standoppervlakte (detail)handel plaats. Om dit programma bedrijfseconomisch haalbaar te maken zijn daarnaast drie bijzondere evenementen nodig. Deze zullen meer op consumenten gericht zijn.

Gemengd programma

In dit programma worden de reguliere activiteiten zowel op de zakelijke, als op de consumentenmarkt gericht, met een nadruk op de eerste. Naar verwachting zullen 20 reguliere evenementen een zakelijk karakter hebben, merendeels (nationale en internationale) beurzen, bedrijfspresentaties en seminars. Daarnaast verwacht Libéma circa vijf consumentenbeurzen, deels met een lokaal, maar vooral ook een bovenregionaal tot nationaal profiel.

Bij dit programma moet er ruimte zijn voor twee bijzondere evenementen. Deze kunnen afzonderlijk worden geworven, maar op termijn zouden dit ook groter opgezette versies kunnen zijn van succesvolle reguliere evenementen.

Op consumentenbeurzen vindt op globaal 50 % van de standoppervlakte de detailhandel plaats.

Consumentenprogramma

Een puur op consumenten gericht programma is bedrijfseconomisch niet haalbaar binnen de milieuruimte die voor Expo Haarlemmermeer beschikbaar is.

4.2.3 Van programmascenario's naar programma-alternatieven

Zakelijk programma

Bij het zakelijke programma verwacht Libéma vooral reguliere evenementen die twee tot vijf dagen duren en 1.500 tot 5.000 bezoekers per dag trekken. Evenementen zullen op werkdagen plaatsvinden, met regelmatig doorloop tot in het weekend.

Voor de bijzondere evenementen gaat Libéma uit van één tot twee 'kortdurende' evenementen (over één of twee dagen), met maximaal 50.000 bezoekers per dag. Dit maximum is gebaseerd op het huidige aantal bij Mysteryland. Daarnaast zullen één tot twee 'langdurige evenementen' (acht à tien dagen) plaatsvinden, met dagelijks maximaal zo'n 10.000 bezoekers. In tabel 4.1 zijn de aantallen evenementen en de bezoekersaantallen samengevat en opgeteld.

Niet alle evenementen zullen elke dag het maximale bezoekersaantal trekken. Daarom zijn in de tabel de jaartotalen berekend uit het gemiddelde bezoekersaantal per evenement.

Tabel 4.1 Samenvatting alternatief 'Zakelijk programma'

Programmaonderdeel	Aantal	Gemiddelde duur (d)	Bezoekers per evenement	Verwachte jaartotaal bezoekers
Regulier business-to-business evenement	30	2,5	2250 - 12500	225.000
Regulier consumenten evenement		0	0	0
Bijzonder evenement	3	1 à 2 of 8 à 10	50.000 - 100.000	225.000
Totaal				450.000

Om op goede wijze bedrijfsfeesten en internationale bedrijfsbijeenkomsten te kunnen verwerven moet er de mogelijkheid zijn voor alle 30 evenementen en de twee bijzondere evenementen tot 23 uur een entertainmentprogramma te kunnen houden in het Glazen Dak.

Gemengd programma

In het gemengde programma verwacht Libéma 20 met het zakelijke programma vergelijkbare business-to-business evenementen. De reguliere consumentenevenementen duren naar verwachting gemiddeld wat langer en zijn wat bezoekersintensiever dan de zakelijke evenementen: binnen de marges van twee tot vijf dagen zullen relatief meer drie en vierdaagse evenementen plaatsvinden juist voor en tijdens het weekend. Libéma verwacht daarbij 5.000 - 10.000 bezoekers per dag. De bijzondere evenementen hebben een vergelijkbaar karakter met die in het zakelijke programma.

Tabel 4.2 Samenvatting alternatief 'Gemengd programma'

Programmaonderdeel	Aantal	Gemiddelde duur	Bezoekers per evenement	Verwachte jaartotaal bezoekers
Regulier business-to-business evenementen	20	2,5 d	2.250 - 12.500	147.500
Regulier consumenten evenement	5	3 d	15.000 - 30.000	112.500
Bijzonder evenement	2	1 à 2 tot 8 à 10	50.000 - 100.000	150.000
Totaal				410.000

Bij dit programma kan de nadruk wat meer liggen op beurzen, zodat er voor 20 reguliere evenementen en de twee bijzondere evenementen de mogelijkheid moet zijn 's avonds een entertainmentprogramma te kunnen houden. De overige evenementen kunnen wel avondopenstelling hebben.

Meer gedetailleerd zijn de bij de programmascenario's behorende bedrijfsvoering, aanpassingen en voorzieningen nog niet in beeld. Deze zullen tijdens de m.e.r. worden ingevuld.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Wanneer de effecten van de verschillende alternatieven bekend zijn, wordt in een werksessie door specialisten aan het MMA gewerkt. In het MMA wordt de invulling van de Expo Haarlemmermeer conform het planalternatief verder uitgewerkt, zodat de beste mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Hierbij worden eventuele negatieve milieugevolgen beperkt of gecompenseerd en wordt zoveel mogelijk gedaan om waar mogelijk milieuwinst te boeken. Om een reële vergelijking te kunnen maken vindt toetsing van het MMA plaats, zoals dat ook van de andere alternatieven gebeurt.

4.4 Voorkeursalternatief

Nadat de effecten van alle alternatieven in beeld zijn gebracht, kiest de initiatiefnemer voor realisatie van een alternatief. Dit kan één van de onderzochte alternatieven zijn, maar ook een alternatief met elementen uit een ander alternatief. Bij de afweging worden naast milieuargumenten andere aspecten betrokken, bijvoorbeeld van economische aard. Dit voorkeursalternatief wordt overgenomen in het bestemmingsplan, waarbij (indien van toepassing) gemotiveerd wordt waarom is afgeweken van het MMA.

Literatuurlijst

[Arcadis, 2004]

Arcadis (2004), *Expocenter Haarlemmermeer m.e.r.-(beoordelings)plicht en planprocedure*, Arnhem, in opdracht van Libéma

[Libéma, 2003]

Libéma en Dura Vermeer (2003), *Masterplan Floriadeterrein*, in samenwerking met Projectbureau Haarlemmermeer Groen en de gemeente Haarlemmermeer

[RIVM, 2005]

Post, J.G., Kooi, E.S., Weijts, J. (2005), *Ontwikkeling van het groepsrisico rond Schiphol, 1990-2010* (RIVM-rapport 620100004), Bilthoven, RIVM in samenwerking met NLR

Kenmerk R002-4429626MSO-nva-V02-NL

Bijlage

1

Verklarende woordenlijst (4 pagina's)

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Onder autonome ontwikkelingen worden die ontwikkelingen verstaan die in en nabij het plangebied zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet zou worden ontwikkeld. Het vigerende beleid vormt hierbij het uitgangspunt.

Bevoegd gezag

Eén of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen waarvoor het milieueffectrapport wordt opgesteld.

Capaciteit (verkeer)

De maximale hoeveelheid verkeer die een weg of kruispunt binnen een bepaalde tijdseenheid kan verwerken.

Compenserende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten van een ingreep compenseren/vervangen.

Cumulatieve effecten

Gezamenlijk effect van verschillende vormen of vergelijkbare vormen (bijvoorbeeld industrielawaai of verkeerslawaaai) van hinder en/of aantasting van het (woon)milieu.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentieafhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijke gehoor.

Duurzame ontwikkeling

Ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige situatie zonder daarmee deze mogelijkheid voor toekomstige generaties in gevaar te brengen.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Emissie

Hoeverheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Externe veiligheid

Beleidsveld dat zich bezig houdt met de beheersing van activiteiten die een risico voor de omgeving met zich mee brengen. In bedrijven kunnen namelijk ongevallen voorkomen met effecten binnen en buiten het bedrijfsterrein. Het gaat vaak om kleine kansen op ongevallen, maar soms met grote gevolgen. Het begrip 'risico' drukt deze combinatie van kans en effect uit.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Groepsrisico

Cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting of infrastructuur en een ongewoon voorval binnen die inrichting of op de vervoersader waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

Initiatiefnemer

Een persoon of instantie die een activiteit wil ondernemen.

Kosteneenheid (Ke)

In de Ke wordt de jaarlijkse geluidbelasting berekend door de bijdragen van alle vliegtuigen op een bepaalde wijze bij elkaar 'op te tellen'. Het percentage ernstig geluidgehinderden is gelijk aan de Ke-waarde minus 10. Van een populatie die is blootgesteld aan 35 Ke zou volgens deze schatting dus circa 25% ernstig geluidgehinderd zijn; 20 Ke levert een schatting van 10% ernstig geluidgehinderden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Het eindproduct van de milieueffectrapportage: milieueffectrapport.

M.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Mobiliteit

Aantal en lengte van verplaatsingen per inwoner en tijdseenheid.

Nulalternatief

Het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit.

Plaatsgebonden risico

Risico op een bepaalde plaats buiten een inrichting of infrastructuur, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting of op de vervoersader waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Startnotitie

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Studiegebied

Het gebied waarin effecten kunnen optreden. Grenzen hiervan liggen buiten het plangebied.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per tijdvak (bijvoorbeeld etmaal) een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / -activiteit die de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

Het alternatief dat, na afweging van het MER met andere relevante belangen (financieel, stedenbouwkundig en dergelijke), wordt gekozen als basis voor de besluitvorming.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Bijlage

2

Van toepassing zijnde artikelen vigerend bestemmingsplan

(3 pagina's)

- artikel 18. RECREATIEVE DOELEINDEN III (RDIII)
waaronder tijdelijk afwijkend gebruik t.b.v. wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade

Doeleindenomschrijving

1. De gronden op de kaart aangewezen voor "Recreatieve Doeleinden III" (RDIII) zijn bestemd voor natuur en recreatieve doeleinden.

Inrichting

2. Op deze gronden zijn toegelaten:
- a. gebouwen;
  - b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
  - c. beheers of dienstwegen, parkeervoorzieningen, wandel-, fiets- en ruiterspaden;
  - d. groenvoorzieningen, parken en tuinen en uitsluitend binnen deelgebieden 1, 2 en 3 wegen (overzicht deelgebieden bijlage 1);
  - e. voorzieningen ten behoeve van recreatie; zoals sportvoorzieningen (met uitzondering van voorzieningen voor motocross, modelvliegen en andere dergelijke geluidveroorzakende activiteiten), speelvoorzieningen en attracties met bijbehorende gebouwde voorzieningen, horecabedrijven, landgoederen, educatieve voorzieningen en verblijfsrecreatieve accommodaties waaronder mede wordt begrepen seizoenwoonverblijven, campings en recreatiecentra.
Het grootste deel van de oppervlakte van het landgoed bestaat uit vrij toegankelijk park; zeker niet meer dan 20% van de ruimte mag worden besteed aan bebouwing en voorzieningen (parkeermogelijkheden, wegen, privetuinten en terrassen);
  - f. waterpartijen.
3. De gronden op de kaart als zodanig aangeduid dienen binnen een marge van 30 meter aan weerszijden van de aanduiding $\star$ als ecologische verbindingszone te worden ingericht (bijlage 2).

Behouwingsvoorschriften

4. Voor het bouwen gelden de volgende bepalingen:
- Voor het gebied op de kaart (blad 1) aangeduid als Deelgebied 1 geldt dat niet meer dan 5 % van deze gronden mag worden bebouwd;
  - Voor het gebied op de kaart (blad 1) aangeduid als Deelgebied 2 geldt dat niet meer dan 20 % van deze gronden mag worden bebouwd;
  - Voor het gebied op de kaart (blad 1) aangeduid als Deelgebied 3 geldt dat niet meer dan 20 % van deze gronden mag worden bebouwd. In dit percentage wordt het grondlichaam van de Big Spotters Hill niet meegerekend, wel worden de gebouwen en bouwwerken op de Big Spotters Hill meegerekend;
  - Voor het gebied op de kaart (blad 1) aangeduid als Deelgebied 4 geldt dat niet meer dan 1 % van deze gronden mag worden bebouwd;
  - Voor de gebieden op de kaart aangeduid als Deelgebieden 1,2 en 4 geldt dat de hoogte van gebouwen niet meer mag bedragen dan 15 meter;
  - Voor Deelgebied 3 geldt dat het bouwwerk van de Big Spotters Hill niet hoger mag komen dan de in bijlage 3 weergegeven "Bebouwingsruimte Big Spotters Hill lokatie" waarvan het grondvlak ligt op maaiveld;
  - de hoogte van enig bouwwerk, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 5 m.
5. In aanvulling op de (bebouwings)voorschriften van de bestemmingen Recreatieve Doeleinden III, Verkeersdoeleinden I, Verkeersdoeleinden II, Water, en Natuurkerngebied II is op de plaats als zodanig op de kaart aangeduid als "terradoct" het bouwen van een terradoct toegelaten. Voor het bouwen van dit terradoct geldt een maximale bovenbreedte van 30 meter een maximale basisbreedte van 80 meter en een maximale hoogte van 7 meter gemeten vanaf maaiveld.

Beschrijving in hoofdlijnen

6. In dit artikellid wordt in hoofdlijnen beschreven op welke wijze met het plan de doeleinden worden nagestreefd die zijn toegekend aan de gronden die zijn aangewezen voor "Recreatieve Doeleinden III".

Deelgebieden 1 en 2

- Bos zal worden aangelegd met daarin open ruimten en watervlakken, met een grootte van maximaal 2,5 ha per aaneengesloten ruimte;
- Zorg dient te worden gedragen voor doorgaande, openbaar toegankelijke langzaam verkeerroutes;
- Een ontsluitingsweg voor alle verkeerssoorten ontsluit het gebied centraal via de (omgelegde) Vijfhuizerweg;
- De oostzijde van het gebied dient vanuit het open gebied rond Schiphol een groen aanzicht te hebben, vergelijkbaar met een bosrand of de huidige Geniedijk. Deze groene oostrand dient een min of meer rechte lijn te zijn, aansluitend op de orthogonale poldersstructuur;
- Vanuit het gebied dient op een aantal punten een uitzicht op de grote open ruimte rond Schiphol te zijn;
- Binnen het gebied kunnen toeristisch / recreatieve voorzieningen worden gerealiseerd in een groene setting;
- Binnen het gebied zullen geen grote verhardingsvlakken worden aangelegd, met uitzondering van maximaal 1 groot parkeerterrein (max. 10 ha) ingericht als parkeren in het groen (bijvoorbeeld boomweide met parkeren onder de bomen).

Deelgebied 3

- Eilanden in een orthogonale structuur (Haarlemmermeer in het klein) en een uitzichtniveau zullen dit gebied kenmerken;
- Er zijn geen grote verhardingsvlakken;
- Zorg dient te worden gedragen voor doorgaande, openbaar toegankelijke langzaam verkeerroutes.

Een aantal recreatieve routes (op het land en te water) komt in dit gebied samen. Op of bij de Big Spotters Hill is een horecavoorziening in de vorm van een café, restaurant en of een toeristisch/recreatieve attractie daarom toelaatbaar;

- k. Behalve voor beheer- en bedieningsverkeer is dit gebied niet voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk.

Deelgebied 4

- l. In dit deelgebied ligt het accent op natuur; openbaar recreatief bosgebied. Bos, bossages, moeras, rietlanden, open ruimte en watervlakken wisselen elkaar af;
- m. Recreatieve voorzieningen liggen in het verlengde van de reeds bestaande sport, speel, vis en kleine watersportvoorzieningen;
- n. Er zijn geen grote verhardingsoppervlakken.

Vrijstellingen

- 7. Burgemeester en wethouders kunnen, met in achtneming van het gestelde in de beschrijving in hoofdlijnen, vrijstelling verlenen van het bepaalde in lid 4 onder g voor de bouw van windmolens voor de opwekking van energie tot een hoogte van 35 meter gemeten vanaf het einde van het rotorblad in verticale stand.

Wijzigingen

- 8. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd op de voet van art. 11 WRO:
  - a. de bebouwingspercentages van deelgebied 2 en 4 van bestemming "Recreatieve doeleinden III" te wijzigen tot maximaal 40 % voor deelgebied 2 en maximaal 5 % voor deelgebied 4.
Van deze bevoegdheid mag alleen gebruik worden gemaakt indien het tot een beter functioneren van het betreffende deelgebied c.q. de gehele bestemming RDIII leidt.
De wijziging mag geen beperkingen op andere bestemmingen opleggen.
  - b. de bouwhoogte van gebouwen in deelgebied 2 te wijzigen tot maximaal 20 meter en de hoogte van eventuele draagconstructies tot maximaal 45 m. Van deze wijzigingsbevoegdheid kan slechts gebruik worden gemaakt voor zover het gaat om behoud van bebouwing van de wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade 2002.

Nadere eisen

- 9. Burgemeester en wethouders kunnen ten behoeve van het gestelde in de beschrijving in hoofdlijnen, nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing, ontsluitingswegen en parkeervoorzieningen.

Bijlage

3

Stroomschema m.e.r. en artikel 19 Wro procedure

